

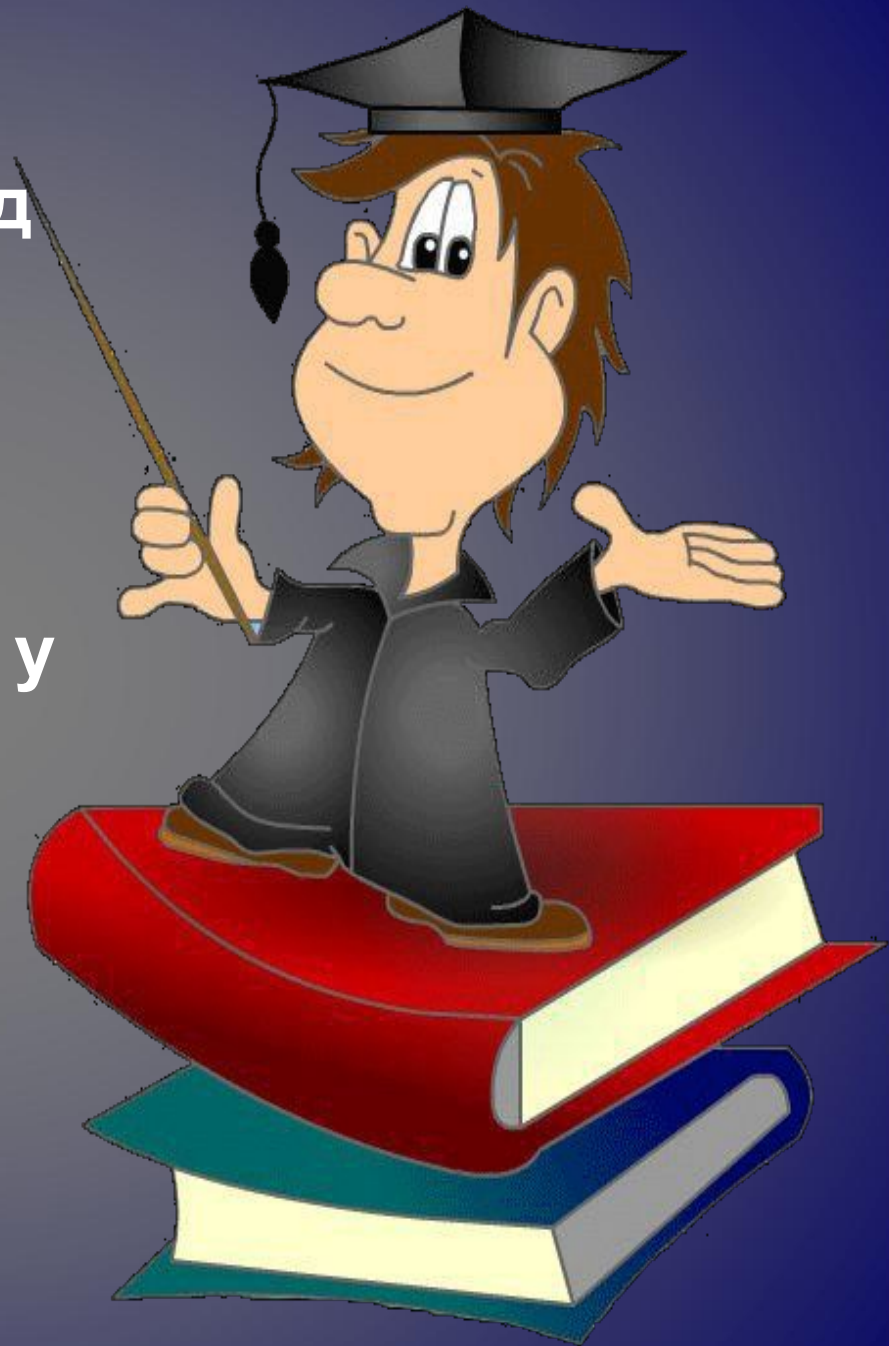
Повстанські рухи. Поразка українського визвольного руху

1. Що вам відомо про повстанський рух на території України в період Української революції та УНР ?

2. Як він впливав на хід воєнно-політичних подій у 1917–1920 рр.?

3. Кого із керівників повстанського руху ви знаєте?

Протягом 1920–1921 рр. утворилися десятки нових повстанських загонів з числа українців, що зазнали утисків з боку більшовицького режиму. Географічно повстанські загони діяли на території 13 сучасних областей, тобто практично на більшій частині території України.

Повстанський рух в Україні у **1917–1922** рр

Перший період — від початку Української революції до початку 1919 р.

Другий — від початку 1919 р. до відходу Армії УНР за Збруч (листопад 1920 р.).

Третій — це перші 2 роки окупації України більшовиками (листопад 1920–1922 рр.).

Перший період повстанського руху

У 1917–1918 р. в Україні в панував великий революційний хаос. До лав повстанських загонів потрапляло чимало авантюристів

і кримінальних елементів. Більшість повстанських відділів цього періоду не визнавали жодної підлеглості, відмовлялись співпрацювати з регулярною армією і діяли здебільшого на власний розсуд.

Отаман Зелений мав досить поважний повстанський відділ, але в першому періоді виступав проти регулярних частин УНР . Отаман Хименко атакував частини регулярної армії в районі Гребінки.

На Херсонщині обеззброював регулярні частини отаман Дячишин. На лінії Кременчук–Чигирин грабував і обеззброював відступаючі українські частини отаман Коцур. Те саме на Звенигородщині робив отаман Туз.

Другий період повстанського руху

1) Пробудження національної свідомості, несприйняття населенням ворожої пропаганди

2) Українська національна пропаганда

3) Зростання серед керівництва повстанських загонів кількості старшин армії УНР

4) Певні заходи уряду щодо централізації повстанських дій

Третій період повстанського руху

Симон Петлюра приділяв велику увагу підтримці повстанського руху в Україні. Із особливими дорученнями Головного Отамана в більшовицькому тилу «були залишені старшини й козаки, а також окремі військові відділи для організації... активних партизанських виступів. Для координації повстансько-партизанського руху на початку грудня 1920 р. було створено Відділ повстанських організацій».

На початку 1921 р., згідно із рішенням уряду при Головній команді військ УНР , був сформований спеціальний орган — Партизансько-повстанський штаб (ППШ). Очолив ППШ генерал-хорунжий Ю. Тютюнник, що був одним із героїв першого зимового походу і мав значний вплив серед повстанців на Україні.

Причини поразки повстанського руху

- Протидія регулярних військ Червоної армії та каральних загонів чекістів.
- Передислокація до України для боротьби з повстанцями кращих частин Червоної армії на чолі з досвідченими воєначальниками.
- Роз'єднаність повстанських загонів, відсутність єдиного центру керівництва повстанським рухом.
- Стихійність та неорганізованість селянських виступів.
- Особлива селянська психологія, коли інтереси повстанців обмежувалися межами свого села або повіту.
- Недостатній зв'язок повстанських загонів з регулярними частинами української армії.
- Слабкість Петлюрівського руху, який так і не зміг об'єднати повстанські загони

Розгром військ Врангеля

На той час, коли на більшості території України розгортався повстанський рух, залишки білогвардійських військ, зосереджені в Криму, готувалися до нового наступу. І вкотре раз ареною боротьби стали українські землі.

Головнокомандуючим Добровольчою армією стає П. Врангель

Уроки Української революції

1. В Україні бракувало політичних сил, здатних втілювати ідеологію консенсусу. Натомість політичні табори, посівши діаметрально протилежні позиції, почали діяти на самознищення. Ціною такої боротьби стала втрата Україною шансу стати незалежною демократичною державою

2. Будь-яка політична сила, насамперед демократична, яка бере владу і берена себе відповідальність перед народом, мусить діяти наступально, послідовно, ініціативно. Ці кроки мають збігатися з настроями та сподіваннями значних верств суспільства

3. Якою б не була вага зовнішніх чинників та сил у державотворчому процесі, опору завжди слід шукати всередині країни

Домашнє завдання

1. Опрацювати відповідний матеріал підручника.

2. Повторити тему .

3. Підготуватися до уроку узагальнення знань.

